

Omerpaša Latas

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 23 | Nivo: Filozofski fakultet

"Omerpaša Latas" posljednji je Andrićev, nedovršeni roman koji se, s jedne strane razlikuje od prethodnih, ali je s druge strane i svojevrsni je nastavak Andrićevog stvaralaštva. Jedna od razlika Omerpaše Latasa koja je vidljiva je već površnim uvidom u strukturu romana jest kompozicija. Roman ima 18 naslovljenih poglavlja. Već je to promjena koja će se pokazati relevantnom za razumijevanje romana. Za roman je karakteristična prstenasto-mozaična struktura koja se sastoji od niza reljefno oblikovanih manjih cjelina koje povezuje središnji lik Omerpaše Latasa.

Andrić svoje pripovjetke i romane piše tzv. prividnim realističkim pripovijedanjem, kod njega vrlo rijetko nalazimo karaktere i "glavne likove", unatoč tome što neki od njih dominiraju većim dijelovima romana, a vrlo često i cijelom pripovjetkom. Ne individualizira likove kao karakterološke i psihološke elemente, likovi su fenomenološke kategorije. Njegovi su likovi simboli, znakovi, svaki od njih u svojoj funkciji. Individua je dio općeg kretanja, nije samostalna i neovisna od onoga čemu pripada. "U Andrićevim kronikama lik je individualiziran znak, ali koji funkcionira upravo po tome što su njegove pojedinačne osobitosti ujedno i značajka društvene skupine. Njegove dominantne osobine obično su aspekt nekog kolektivnog značenja" Govoreći o strukturi romana zanimljiv je podatak da su gotovo sve priče, kao novelističke jedinice, objavljivane u različitim časopisima u razdoblju od 1950-1973. godine. Ta bi činjenica sugerirala jednu labavu povezanost priča u romanu. Međutim, ako se još uvijek zadržimo na onom površnom sagledavanju strukture romana vidjet ćemo da roman počinje Dolaskom, a završava Odlaskom. Poznavajući Andrićeve pripovjedačke strategije znamo da se nipošto ne radi o slučajnosti već o jednoj kompozicijskoj, novelističkoj ciklizaciji.

Nakon višegradske i travničke kronike, Omerpaša Latas trebao je biti sarajevska kronika, jedan kronološki prikaz događaja, likova i situacija jednog grada, ali postao je roman lika. Naravno, vremenska i prostorna odrednica eksplicitno su označene, ali prvenstveno zbog toga da problematika koju obrađuje bude što vjerodostojnija i uvjerljivija, a ne zbog težnje da napiše jedan dokumentaristički prikaz Sarajeva. Dokumentarnost Andrićevih romana, vremenske i prostorne sastavnice njegovih kronika bile su predmet istraživanja, a vrlo često i polemika brojnih književnih kritičara i teoretičara književnosti. Gajo Peleš smatra da su: "Andrićeve prostorne i vremenske sastavnice u romanseknim kronikama ušle u književnu zbilju značenjski veoma opterećene. Donose sa sobom osobitosti izvanknjiževne stvarnosti kao jasno determinirane geografske pojmove i točno određene kronološke jedinice. To su podaci koji tekstu znadu dati osobinu dokumentarnosti, samim tim svojevrsne istinitosti, ali isto tako uvlače u njega niz značenjski neusklađenih elemenata koji se opiru usustavljanju u cjelovitu književnu zbilju gdje se nužno značenjski modificiraju (...) Dokumentarnost uklopljena u Andrićev značenjski niz relativizira sama sebe, pa se omeđeni geografski prostor preobražava, budući da je nastao kroz dvije razlomljene predodžbe svijeta, u neomeđeno prostranstvo, a kronološko vrijeme u neizvjestan tok."

Andriću je faktičnost "sredstvo kojim dolazi do cilja", a cilj je prikazati sukob pojedinca s društvom i samim sobom. Ti sukobi, međutim, nisu prikazani kao sukob nekog "apstraktnog društva uopće" i "čovjeka općenito", već su prikazani nekim povijesno determiniranim prostorom i vremenom. Individualno iskustvo sredstvo je kojim se služi da izrazi društvanu situaciju. Andrić najprije kao da nagovještava stvarnost koja određuje opseg unutrašnjeg i vanjskog života njegovih ličnosti da bi nam onda pokazao uobličavanje te stvarnosti u njihovoj svijesti. «Andrić je razotkrivao prošlost da bi nas uputio kako da sagledamo sadašnjost» Ovu misao potkrijepljuje i roman Omerpaša Latas, ali da bi to potvrdili potrebna je minucioznija studija ovog romana.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com